Bwletin y Farchnad HCC

Tachwedd 2023

Mae Bwletin Marchnad y mis hwn yn edrych ar y sector cig eidion a nifer y ffactorau sy'n dylanwadu ar y farchnad ar hyn o bryd, yn enwedig gan fod y farchnad gwartheg difa yn dioddef cyfartaleddau is.

Glesni Phillips - Swyddog Gweithredol Deallusrwydd, Dadansoddi a Mewnwelediad Busnes

Mae prisiau pwysau marw gwartheg dethol yng Nghymru a Lloegr wedi sefydlogi rhywfaint wrth fynd i fis Tachwedd yn dilyn profi prisiau is yn ystod mis Awst. Mae cyfartaleddau cyfredol yn gryf o'u cymharu â lefelau flwyddyn ynghynt, gyda'r prif gategorïau yn eistedd rhyw 32-36c yn uwch na'r wythnos gyfatebol yn 2022.

Fodd bynnag, mae'r farchnad pwysau marw gwartheg difa yn edrych yn wahanol iawn. Mae'r cyfartaledd yng Nghymru a Lloegr wedi bod islaw'r lefelau flwyddyn yn gynharach ers tua 19 wythnos, gyda'r cyfartaledd yn gostwng islaw'r marc £3/cilo yn ystod yr wythnosau diwethaf. Ar gyfer yr wythnos ddiweddaraf, mae'r data yn awgrymu bod y cyfartaledd tua 42c yn is na lefelau flwyddyn yn gynharach. Mae adroddiadau diwydiant yn awgrymu bod marchnad Iwerddon yn parhau i ddylanwadu ar y farchnad ddomestig gan fod prisiau gwartheg Iwerddon yn is yn nodedig. Roedd ffigurau lladd gwartheg llawn-dwf hefyd yn anhygoel o uchel yn ystod mis Hydref - a fyddai hefyd yn rhoi pwysau ar y pris cyfartalog. Ehangodd y gwahaniaeth prisiau rhwng bustych dethol a gwartheg difa i £1.92/kg yn ystod yr wythnos ddiweddaf.

CYFLENWAD

Mae data trwybwn Defra ar gael ar hyn o bryd hyd at fis Hydref 2023. O edrych ar y flwyddyn hyd yma; mae cyfanswm trwybwn gwartheg mewn lladd-dai yn y DU yn **debyg** i lefelau flwyddyn ynghynt, sef 2.3 miliwn pen. Mae trwybwn gwartheg dethol i fyny 0.3% ar y flwyddyn, tra bod gwartheg llawn-dwf i lawr 0.3% - fodd bynnag mae amrywiadau rhwng categorïau. Mae trwybwn heffrod yn parhau i fod yn uwch ac mae'n cyfrif am 39% o gyfanswm trwybwn gwartheg dethol hyd yn hyn ar 672,700 pen (i fyny 2% ar y flwyddyn), tra bod bustych i lawr 1%. Fel y disgwylid gyda gwartheg yn cael eu cartrefu wrth i ni fynd i mewn i fisoedd y gaeaf; fe wnaeth mis Hydref gofnodi'r nifer uchaf o wartheg difa hyd yn hyn eleni, tra bod nifer cryf o wartheg dethol wedi'u prosesu hefyd.

Mae pwysau carcas cyffredinol wedi bod yn ysgafnach flwyddyn ar flwyddyn yn ystod y misoedd diwethaf, ac mae hyn wedi bod yn pwyso ar gyfeintiau cynhyrchu. Cyfanswm cynhyrchiant cig eidion yn y DU yn ystod mis Hydref oedd 82,100 tunnell – sef y cyfaint uchaf a gofnodwyd hyd yn hyn yn 2023, ond i lawr 3% ar y llynedd. Mae cyfeintiau cynhyrchu ar gyfer y flwyddyn hyd yn hyn yn 1% yn is na'r lefelau flwyddyn ynghynt, sef 751,800 tunnell.

MASNACH

Dim ond hyd at fis Medi mae data masnach CThEF ar gael ar hyn o bryd. Cyfanswm y cig eidion ffres/wedi'i rewi a allforiwyd o'r DU yn ystod mis Medi oedd 8,300 tunnell - i **lawr 12%** ar y flwyddyn, tra bod cynhyrchu cig eidion ar y farchnad ddomestig ar un o'r lefelau misol isaf a welwyd hyd yn hyn yn 2023. Wrth edrych ar y flwyddyn hyd yma, mae cyfeintiau misol wedi aros yn gyson o gwmpas y marc 8,000-8,500-tunnell. O ganlyniad, mae cyfanswm o 74,700 tunnell o gig eidion wedi cael ei allforio yn 2023 hyd yn hyn, sydd ryw 20% yn is na'r llynedd. Mae Ffrainc a'r Iseldiroedd wedi derbyn llai o lwythi. Mae'n debyg bod cynhyrchiant tynnach ar y farchnad ddomestig wedi chwarae rhan yma, gan fod cyfanswm y cynhyrchiant rhwng Ion-Medi i lawr 1% ar y flwyddyn.

Er gwaethaf y ffaith bod lefelau cynhyrchu domestig yn is ar y flwyddyn, mae cyfaint mewnforio o gig eidion ffres/wedi'i rewi yn parhau i fod islaw lefelau hanesyddol. Ar gyfer mis Medi, roedd cyfeintiau mewnforio cig eidion i **lawr 1%** ar y flwyddyn ar 18,350 tunnell, gan ddod â'r cyfanswm i 164,700 tunnell ar gyfer y flwyddyn hyd yma - rhyw 4% yn is na'r un cyfnod y llynedd. Mae mewnforion cig eidion o Iwerddon yn parhau i fod yn sefydlog i raddau helaeth am y flwyddyn, tra bod llai o lwythi o'r Almaen yn ysgogi'r dirywiad hwn.

GALW

Mae chwyddiant Prisiau Groser yn gostwng, ond mae'n dal i fod yn hanesyddol uchel. O ganlyniad, mae defnyddwyr yn parhau i brofi prisiau uwch mewn siopau ac felly'n parhau i chwilio am ffyrdd o reoli eu cyllidebau. Ar gyfer cig eidion; mae'r pris cyfartalog mewn siopau ym Mhrydain Fawr wedi bod yn dilyn llwybr i fyny cyffredinol ers peth amser bellach. Mae'r data diweddaraf a ryddhawyd gan Kantar ar gyfer yr wythnos a ddaeth i ben ar 29 Hydref yn dangos bod y pris cyfartalog yn £9.67/kg ar gyfer y cyfnod o 12 wythnos yn siopau Prydain Fawr - sydd dros 11% yn uwch na lefelau flwyddyn yn gynharach.

Roedd cyfanswm y cyfaint a werthwyd yn ystod y cyfnod hwn i lawr 4% ar y flwyddyn, tra bod cyfanswm gwariant bron i 7% yn uwch oherwydd prisiau cynyddol. Mae cyfran y cyfaint hwn a werthwyd fel briwgig trwy fanwerthwyr wedi bod yn uwch yn ystod y cyfnod 2 flynedd diweddaraf, gyda'r gyfran yn ystod y cyfnod o 12 wythnos i fyny mor uchel â 58% - codiad sylweddol o'i gymharu â'r 53% yn ystod yr un cyfnod yn 2021. Heb os, bydd hyn yn rhoi pwysau ar y farchnad wrth i gyfran gynyddol o'r carcas gael ei werthu fel briwgig.

Beth mae hyn yn ei olygu i'r diwydiant?

Mae proseswyr wedi bod yn profi pwysau carcas ysgafnach sy'n pwyso ar gyfeintiau cynhyrchu cyffredinol. Gyda niferoedd uchel o wartheg difa yn dod ymlaen wrth i ni fynd i mewn i fisoedd y gaeaf, bydd hyn yn debygol o roi pwysau parhaus ar y cyfartaledd pwysau marw. Er gwaethaf data Kantar yn datgelu bod gwerthiannau cig eidion cartref yn parhau i grebachu, mae optimistiaeth y bydd y galw yn gadarn dros gyfnod yr ŵyl.

Crynodeb Misol y Farchnad

GWARTHEG

Prisiau – yr wythnos yn dod i ben 18 Tachwedd

Y pris cyfartalog am wartheg dethol mewn marchnadoedd da byw yng Nghymru a Lloegr oedd 260.0c/kg. Roedd hyn:
- + 1.8c ar yr wythnos flaenorol,
- + 15.5c o'i gymharu â lefelau blwyddyn yn gynharach,
- 50.0c yn uwch na'r cyfartaledd 5 mlynedd (cyfartaledd 2018-22: 210.0c/kg).

Y prisiau pwysau marw cyfartalog yng Nghymru a Lloegr ar gyfer bustych oedd **476.9c/kg**. Roedd hyn:
- - 0.1c ar yr wythnos flaenorol,
- 36.9c uwchlaw lefelau blwyddyn yn gynharach.

Roedd y prisiau pwysau marw ar gyfer heffrod yn 468.9c/kg (-0.4c ar yr wythnos), teirw ifanc yn 456.9c/kg (-2.8c), a gwartheg difa yn 284.5c/kg (-6.6c).

Trwybwn – Hydref 2023

- Cyfanswm y trwybwn gwartheg mewn lladd-dai yn y DU = 257,100 pen – gostyngiad o 3% ar y flwyddyn
- Cyfanswm y trwybwn gwartheg dethol = 180,500 pen - i lawr 2% ar y flwyddyn.
  - ➢ *bustych -2%, heffrod -0.1%, a theirw ifanc -7%.*
- Cyfartaledd pwysau carcasau gwartheg dethol = 339.3kg (-2kg ar y flwyddyn).
- Trwybwn gwartheg llawn-dwf = 66,200 pen - i lawr 5% ar y flwyddyn.

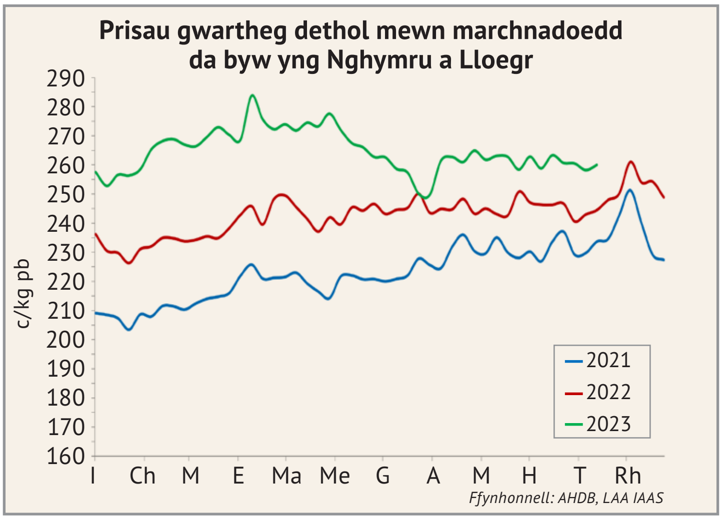

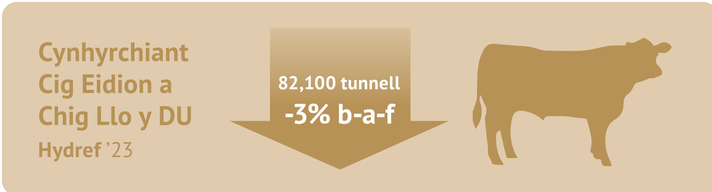

DEFAID

Prisiau — yr wythnos yn dod i ben 18 Tachwedd

Pwysau byw cyfartalog ŵyn dethol SQQ mewn marchnadoedd da byw yng Nghymru oedd **254.3c/kg**. Roedd hyn:
- - 4.4c ar yr wythnos flaenorol,
- + 17.5c o'i gymharu â lefelau blwyddyn yn gynharach,
- 44.7c uwchlaw'r cyfartaledd 5 mlynedd (cyfartaledd 2018-22: 209.6c/kg).

Prisiau mamogiaid difa cyfartalog mewn marchnadoedd da byw yng Nghymru oedd **£68.70/pen**. Roedd hyn:
- + £2.70 ar yr wythnos flaenorol,
- £3.30 uwchlaw lefelau blwyddyn yn gynharach.

Prisiau ŵyn pwysau marw Prydain fawr ar gyfartaledd oedd 589.9c/kg (+12.0c ar yr wythnos).

Trwybwn – Hydref 2023

- Cyfanswm y trwybwn defaid mewn lladd-dai yn y DU = 1.3 miliwn pen – i lawr 3% ar y flwyddyn.
- Trwybwn cig oen = 1.1 miliwn pen – i lawr 2.5% ar y flwyddyn.
- Pwysau cyfartalog carcasau ŵyn = 19.5kg (tebyg ar y flwyddyn).
- Trwybwn mamogiaid a hyrddod difa = 144,100 pen – i lawr 8% ar y flwyddyn.

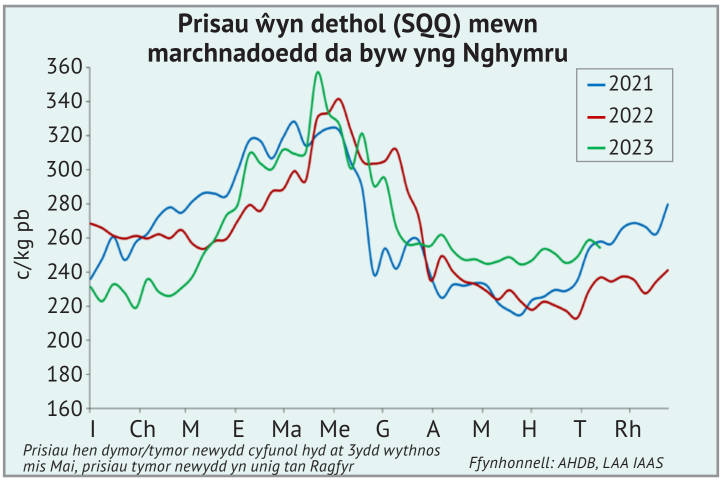

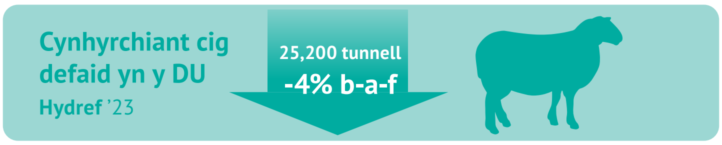

MOCH

Prisiau — wythnos yn dod i ben ar 11 Hydref

Roedd Pris Mochyn Cyfan Manyleb yr UE (APP) ym Mhrydain Fawr yn **217.0c/kg**. Roedd hyn:
- - 0.4c ar yr wythnos flaenorol,
- + 12.4c o'i gymharu â lefelau blwyddyn yn gynharach,
- 52.3c yn uwch na'r cyfartaledd 5 mlynedd (cyfartaledd 2018-22: 164.7c/kg).

Trwybwn - Hydref 2023

- Cyfanswm y trwybwn moch mewn lladd-dai yn y DU = 901,600 pen – gostyngiad o 8% ar y flwyddyn.
- Trwybwn moch heb fagu = 882,400 pen – i lawr 14% ar y flwyddyn.
- Pwysau carcas moch heb fagu cyfartalog = 89.7kg (-0.5kg ar y flwyddyn)
- Trwybwn hwch a baedd = 19,200 pen – i lawr 0.5% ar y flwyddyn.